

آموزش و پرورش دانش آموزان دیر آموز تلفیقی

رباب عرب

انتشارات اویلا

www.shahin-saleh.com

سرشناسه: عرب، رباب، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور: آموزش و پرورش دانش آموزان دیرآموز تلفیقی

مشخصات نشر: ساری: آویدا، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۱۰ ص

شابک: 978-600-7002-68-1

وضعیت فهرست‌ریسی: فیزی مختصر

یادداشت: فهرست‌ریسی کامل اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است

شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۷۰۲۰۵

آموزش و پرورش دانش آموزان دیرآموز تلفیقی

رباب

انتشارات آویدا

صفحه آرا و طراح جلد: فاطمه سلیمان

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: نخست ۱۳۹۶

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: نیما بابلسر

مازندران - ساری

۰۱۱-۳۳۲۹۷۷۶۷

shelfin_sari@yahoo.com

فهرست

مقدمه / ۹

طبقه بندی عقب ماندگان ذهنی / ۱۳

آنچه باید درمورد دانش آموزان دیرآموز بدانیم / ۱۵

برخی از مشخصات اصلی و ویژگی های بارز کودکان دیرآموز / ۱۶

اختلالان کودکان دیرآموز / ۱۸

ویژگی های مهم دانش آموزان دیرآموز / ۲۰

مشکلات دانش آموزان دیرآموز در کلاس های عادی / ۲۴

ویژگی های هوشی دیرآموزان / ۲۷

بهره هوشی دیرآموزان / ۲۹

سن عقلی دیرآموزان / ۳۰

محاسبه بهره هوشی / ۳۱

هوش و پیشرفت تحصیلی / ۳۳

ملاک های تشخیص دیرآموزان / ۳۴

ضرورت تشخیص کودکان دیرآموز / ۳۵

دانش آموزان دیرآموز (مرزی) و تفاوت آنها با کودکان ناتوان یادگیری / ۳۷

پاره ای از نیازهای افراد دیرآموز / ۴۰

دانش آموزان دیرآموز و نظام آموزشی / ۴۱

جداسازی / ۴۲

اثرات نامطلوب جداسازی / ۴۳

نهضت عادی سازی آموزش (تلفیق) / ۴۵

اهداف تلفیق / ۴۶

عوامل مؤثر در تلفیق / ۴۶

فلسفه خاک برآموزش دانش آموزان دیرآموز / ۵۰

پیشینه تاریخی موجود در زمینه دیرآموزی در جهان / ۵۱

پیشینه تاریخی موجود در زمینه دیرآموزی در ایران / ۵۱

اصول آموزش دانش آموزان دیرآموز / ۵۲

نقش انگیزش در یادگیری / ۵۱

راه کارهای ایجاد انگیزه در دانش آموزان دیرآموز / ۵۵

ضعف حافظه در دیرآموزان / ۵۸

راه های تقویت حافظه در دیرآموزان / ۵۸

ضعف توجه و تمرکز در دانش آموزان دیرآموز / ۶۱

تمرینات پیشنهادی برای افزایش دقت و تمرکز حواس در دانش آموزان

دیرآموز / ۶۸

ضعف و اعتماد به نفس در دیرآموزان و راه های تقویت اعتماد به نفس / ۷۰

کودکان دیرآموز در کلاس های عادی / ۷۷

اصول آموزش به دانش آموزان دیرآموز / ۸۲

روش هایی که امر یادگیری را در دانش آموزان دیرآموز تحصیل می کند / ۸۸

اصولی که به یاددهی و یادگیری دانش آموزان دیرآموز کمک می کند / ۹۲

راهنمای آموزش برای معلمان دانش آموز دیرآموز / ۹۴

اصلاحات (دخل و تصرف های) کلاسی / ۹۷

وظایف مربیان در قبال دانش آموزان دیرآموز / ۱۰۶

www.ketab.ir

مقدمه

توجه به سلامت و آموزش و پرورش کودکان و دانش‌آموزان استثنایی، یعنی افرادی که به دلایل خاص جسمانی، ذهنی، عاطفی، روانی نمی‌توانند از برنامه‌های عادی آموزشی به نحوی مطلوب بهره‌مند گردند، از نشانه‌های پیشرفت و اصالت و قوت و غنای فرهنگ و نظام آموزش و پرورش هر جامعه‌ای است. توجه کامل به کودکان یک جامعه از مهم‌ترین وسایل و آخرین سرمایه‌گذاری برای آینده‌ی آن جامعه محسوب می‌گردد.

درصدی از کودکان هر جامعه را کودکان دارای مشکلات خاص تشکیل می‌دهند که امروزه در تمام جوامع بشری مورد توجه قرار دارند. مطابق با ارقام آمار بین‌المللی حدود ۱۰ الی ۱۴ درصد از کل دانش‌آموزان سنین مدرسه رویکردهای جامعه‌ای به نحوی از انحاء نیاز به برنامه‌های آموزشی ویژه دارند. در سراسر دنیا بسیاری از کشورها به سمت دست‌یابی به این هدف گام برداشته‌اند که تا حد امکان دانش‌آموزان دارای مشکلات خاص، هم‌چون دانش‌آموزان مرزی به مدارس عادی راهنمایی شوند تا در مراکز عادی مانند دیگر دانش‌آموزان بدون مشکل به تحصیل اشتغال داشته باشند تا هم از امکانات عمومی و آموزش و پرورش عادی بهره‌مند

شوند و هم تحت تأثیر برجسب استثنایی بودن و متفاوت بودن قرار نگیرند. این عمل که در اصطلاح فنی عادی سازی و یا تلفیق نام گرفته است تا این اندازه هم ساده نیست و بعضاً با مسایل و مشکلات خاصی توأم است.

در مسیر تاریخی آموزش و پرورش ایران با دانش آموزان دیرآموز به چند طریق برخورد شده است. در یک دوره تاریخی طولانی در مدارس عادی در کنار همسالان خود بدون هیچ گونه برنامه ریزی خاص به تحصیل می پرداختند و پیامدهای منفی مردودی را از لحاظ جسمی، عاطفی و هم از لحاظ اجتماعی و اقتصادی خانواده و جامعه بر دوش می کشیدند. در دوره‌ای خاص دانش آموزان دیرآموز با نام کودکان عقب مانده ذهنی آموزش پذیر بالا در مدارس خاص دانش آموزان عقب مانده‌ی ذهنی مشغول به تحصیل می شدند و از منفی روانی - عاطفی برجسب گذاری بر روی این قبیل کودکان را تحمل می کردند. در یک دوره‌ای کوتاه دیگر این قبیل دانش آموزان در کلاس‌های خاص مدارس عادی به صورت ضمیمه ببرنامج‌های ویژه‌ای از آموزش و پرورش بهره مند می شدند.

توجه به دانش آموزان دارای مشکلات خاص به عنوان یک انسان و عضوی از جامعه، دست اندرکاران امر تعلیم و تربیت را به این مسیر راهنمای ساخته است که آن‌ها را در بین دانش آموزان عادی جایگزین نمایند تا این افراد برساند و کاهای حقوقی که افراد سالم جامعه از آن برخوردارند، استفاده نمایند. نوع معلولیت هیچ‌گاه نمی‌تواند و نباید توجیه کننده‌ی محرومیت باشد. دانش آموزان مرزی (دیرآموز) که درصد عمده‌ای از کودکان را به خود اختصاص داده‌اند، گروهی هستند که با کمی حمایت و استفاده از خدمات متناسب می‌توانند به خوبی از نظام آموزش و پرورش عادی بهره‌مند شوند.

حضور در مدارس عادی حق دانش‌آموزان مرزی است، اما رها کردن آن‌ها در این مدارس ساده‌انگاری محض است. این دانش‌آموزان باید علاوه بر حضور در نظام آموزش و پرورش عادی با نظارت و مشارکت کلیه دست‌اندرکاران امر تحصیل، به بالاترین پیشرفت مورد انتظار خود دست یابند.

www.ketab.ir